

BUXHETI GJINOR PËR QYTETARËT: SI DO TË NDIKOJNË SHPENZIMET PUBLIKE TEK NE

Një Vështrim mbi Buxhetin e Kosovës për vitin 2026

KONCEPTET KRYESORE

BUXHETIMI I PËRGJEGJSHËM GJINOR

Synon të kontribuojë në barazinë ndërmjet grave dhe burrave përmes përdorimit të burimeve publike. Buxhetin e përdor si instrument për transformimin e marrëdhënieve shoqërore dhe jo vetëm si një akt teknik të ndarjes së burimeve. Kjo qasje përdoret për reformimin e menaxhimit të financave publike përmes buxhetimit programor, kornizave afatmesme buxhetore dhe buxhetimit të bazuar në performancë.

ASPEKTET GJINORE TË NDIKIMIT

Ndikimet gjinore rezultojnë nga buxhetimi i përgjegjshëm gjinor. Këto ndikime mund të përfshijnë përmirësimin e mirëqenies së qytetarëve, rritjen e punësimit, uljen e papunësisë dhe varfërisë, nxitjen e rritjes ekonomike dhe adresimin më të mirë të pabarazive.

BUXHETI GJINOR PËR QYTETARËT

Buxheti Gjinor për Qytetarët tregon se si synohet që buxheti të ndikojë te gra dhe burra të ndryshëm dhe cilat programe adresojnë drejtpërdrejt pabarazitë gjinore, duke e paraqitur buxhetin zyrtar në një formë të thjeshtuar, vizuale dhe të kuptueshme.

PABARAZIA GJINORE

Pabarazitë ekzistojnë në të gjitha shoqëritë. Të dhënat e besueshme, të ndara sipas gjinisë, janë të nevojshme për të identifikuar pabarazitë në sektorë të ndryshëm. Analiza gjinore përfshin shqyrtimin e nevojave të grave dhe burrave të ndryshëm. Këto të dhëna mund të përdoren për të informuar objektivat buxhetore. Më pas, analiza e mëtejshme mund të vlerësojë nëse programet qeveritare kanë arritur rezultatet e synuara drejt barazisë gjinore.

A ËSHTË I OBLIGUESHËM BUXHETIMI GJINOR?

LIGJI PËR BARAZI GJINORE

01

Kërkon buxhetim të përgjegjshëm gjinor nga Qeveria dhe të gjitha institucionet.

**LEGAL
FRAMEWORK
for
GENDER
BUDGETING**

02

QARKORET BUXHETORE

Kërkojnë nga Qeveria dhe të gjitha institucionet që të zbatojnë buxhetimin gjinor gjatë planifikimit të buxhetit dhe të dorëzojnë një "Aneks për Buxhetim të Përgjegjshëm Gjinor" së bashku me buxhetet e tyre.

PO!

NDARJET BUXHETORE PËR VITIN 2026

4 miliard euro
në buxhetin e përgjithshëm të
Kosovës

VETËM

afërsishtë

0.14%

për

**BARAZI
GJINORE**

Rreth 5 milionë euro vlerësohet se janë të
ndara për barazinë gjinore.
(shumat e sakta nuk mund të llogariten)

Analiza e 21 dokumenteve, përfshirë Ligjin për Buxhetin, strategjitë dhe planet e veprimit, ka gjetur se vetëm tri dokumente përfshijnë konsiderata për barazinë gjinore me ndarje të qarta buxhetore për vitin 2026: Ligji për Buxhetin, Plani i Veprimit për Arsimin dhe Strategjia për Drejtësinë Tranzicionale.

Në vitin 2026, rreth 5 milionë euro nga buxheti i përgjithshëm vlerësohet se janë ndarë për masa që lidhen me barazinë gjinore. Kosova nuk ka një sistem të qartë për përcjelljen e këtyre ndarjeve buxhetore, prandaj shuma e saktë nuk mund të përcaktohet dhe mund të jetë më e lartë.

Strategjia për Drejtësinë Tranzicionale

0.2

Çështje Gjinore (niveli lokal)

0.3

Agjencia për Barazi Gjinore

0.4

Strategjia e Edukimit

1.9

Ofruesit e shërbimeve (strehimoret)

2.5

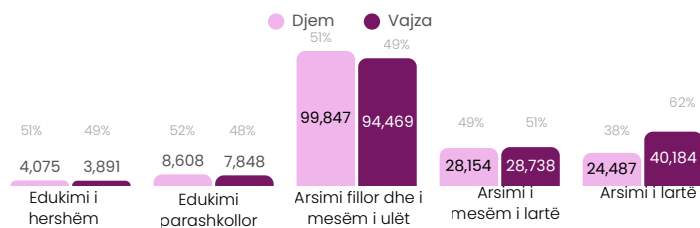

STRATEGJIA E EDUKIMIT

Mbështet barazinë gjinore nga edukimi në fëmijërinë e hershme deri në arsimin e lartë përmes arsimit gjithëpërfshirës, materialeve mësimore të ndjeshme ndaj gjinisë, parandalimit të dhunës, zhvillimit të karrierës dhe monitorimit të të dhënave të ndara sipas gjinisë. Rreth 1,9 milionë euro janë ndarë për barazinë gjinore për vitin 2026

Të dhënat tregojnë se numri i nxënësve të regjistruar rishtazi është në rënie. Vajzat dhe djemtë marrin pjesë pothuajse në mënyrë të barabartë në shumicën e niveleve të arsimit. Megjithatë, në universitete ka më shumë vajza.

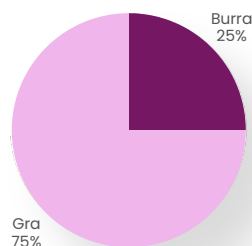
Numri i nxënësve dhe studentëve të regjistruar në të gjitha nivelet e arsimit

SHPENZIMET BAZIKE PËR STREHIMORET

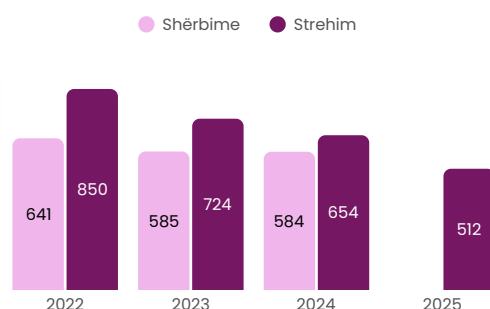
Ligji për Buxhetin e vitit 2026 ndan 2,5 milionë euro në një linjë buxhetore për mbështetjen e shërbimeve sociale përmes Ministrisë së Drejtësisë. Këto mjete nuk janë të dedikuara vetëm për strehimoret; ato mbështesin edhe shërbime të tjera të ofruara nga organizatat e shoqërisë civile. Meqenëse buxheti paraqitet në një linjë të vetme, nuk është e qartë se sa mjete do të ndahen për strehimoret apo për shërbimet që kontribuojnë në avancimin e barazisë gjinore.

Megjithëse buxheti për strehimoret është rritur ndër vite, një analizë e fundit e Rrjetit të Grave të Kosovës tregon se këto mjete janë të pamjaftueshme për të mbuluar të gjitha shpenzimet e strehimoreve dhe për të siguruar shërbime cilësore të rehabilitimit për të mbijetuarat e dhunës. Shpenzimet shtesë të kërkuara sipas Konventës së Stambollit, si për Linjën Telefonike SOS, Qendrën për Krizat e Përdhunimit dhe Qendrën Referuese për Dhunën Seksuale, nuk janë buxhetuar.

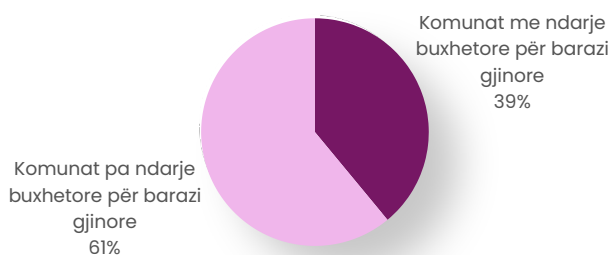
Në vitin 2026, **75%** e viktimitave të raportuara të dhunës në familje janë gra, sipas Ministrisë së Drejtësisë.

Number of women sheltered and receiving services from shelters

MEKANIZMAT PËR BARAZI GJINORE

Ligji për Buxhetin e vitit 2026 përfshin një linjë buxhetore për Agjencinë për Barazi Gjinore (411,722 €). Kjo linjë buxhetore nuk përfshin financimin për Programin e ri të Kosovës për Barazi Gjinore, i cili kërkon mbështetje nga donatorët. Gjithashtu, 15 nga 38 komuna (39%) kanë ndarë mjete për mekanizmat për barazi gjinore, në vlerë totale prej 343,324 € në vitin 2026.

Vetëm **39%** e komunave kanë ndarë mjete buxhetore për mekanizmat për barazi gjinore.

STRATEGJIA PËR DREJTËSINË TRANZICIONALE

Strategjia njeh përvojat e veçanta të grave dhe vajzave gjatë dhe pas konfliktit, veçanërisht të mbijetuarave të dhunës seksuale të ndërlidhur me konfliktin. Ajo përfshin masa të synuara për të promovuar pjesëmarrjen e grave në proceset e drejtësisë tranzicionale, për të përmirësuar qasjen në drejtësi, për të fuqizuar kapacitetet institucionale, për të mbështetur rehabilitimin dhe për të adresuar stigmën dhe diskriminimin. Rreth 0,2 milionë euro parashihet të kontribuojnë në avancimin e barazisë gjinore në vitin 2026. Megjithatë, Strategjia nuk referohet qartë në Buxhet, prandaj nuk është e qartë se sa mjete janë ndarë për vitin 2026.

DËSHIRONI TË MËSONI MË SHUMË RRETH BUXHETIMIT TË PËRGJEGJSHËM GJINOR?

Vizito:
<https://womensnetwork.org/category/publications/rese-arch-reports/>

KALENDARI BUXHETOR

Data	Veprimi
15 Prill	Ministria e Financave përgatit Kornizën Afatmesme të Shpenzimeve (KASH) për tre vitet e ardhshme.
30 Prill	Qeveria ia dorëzon Kornizën Afatmesme të Shpenzimeve (KASH) Kuvendit për vitin e ardhshëm fiskal, së bashku me vlerësimet për dy vitet pasuese fiskale.
15 Maj	Ministria e Financave nxjerr Qarkoren e parë Buxhetore.
15 Maj-30 QërsHOR	Drejtoritë komunale përgatisin propozimet buxhetore në konsultim me komunitetet dhe palët e interesit; Komiteti për Politikë dhe Financa mban takime publike; kryetarët e komunave ia dorëzojnë Kornizën Afatmesme Buxhetore (KAB) kuvendeve komunale për diskutim.
15 QërsHOR	Organizatat buxhetore i dorëzojnë propozimet e tyre buxhetore, bazuar në Kornizën Afatmesme të Shpenzimeve (KASH).
15 QërsHOR - 31 Tetor	Ministria e Financave dhe organizatat buxhetore organizojnë dëgjime publike (zakonisht gjatë muajve korrik dhe gusht).
30 QërsHOR	Komunat ia dorëzojnë Ministrisë së Financave Kornizën Afatmesme Buxhetore (KAB) të miratuar.
Korrik- Gusht	Zyrtarët e financave, në konsultim me kryetarët e komunave, zhvillojnë konsultime publike.
15 Gusht	Nëse është e nevojshme, Ministria e Financave nxjerr Qarkoren e dytë Buxhetore.
1 Shtator	Kryetarët e komunave ua dorëzojnë projektpropozimet buxhetore kuvendeve komunale.
Shtator	Kuvendet komunale mbajnë të paktën një takim publik.
30 Shtator	Komunat ia dorëzojnë Ministrisë së Financave propozimet buxhetore të miratuara dhe i publikojnë ato në faqet zyrtare të komunave.
31 Tetor	Ministria e Financave ia dërgon buxhetin Qeverisë për miratim. Qeveria e miraton projektbuxhetin dhe ia dërgon Kuvendit.
Nëntor - Dhjetor	Kuvendi shqyrton buxhetin.
31 Dhjetor	Kuvendi miraton Buxhetin e Kosovës.

Dërgoni rekomandimet tuaja dhe merrni pjesë në konsultimet publike!